

Dom Samotnej Matki
„Bezpieczna Przystań”
Caritas Diecezji Warszawsko-Praskiej
Ul. Kilińskiego 63
05-220 Zielonka

STANDARDY I POLITYKA OCHRONY MAŁOLETNICH PRZED KRZYWDZENIEM

Spis treści:

PREAMBUŁA, CZYLI WSTĘP DO DOKUMENTU.....	3
PODSTAWY PRAWNE POLITYKI OCHRONY DZIECI/MŁODZIEŻY.....	5
OBJAŚNIENIE TERMINÓW.....	6
INFORMACJE OGÓLNE.....	8
Rozdział I: ZASADY REKRUTACJI PRACOWNIKÓW/WOLONTARIUSZY/STAŻYSTÓW/PRAKTYKANTÓW.....	8
Rozdział II: WSPÓŁPRACA Z INSTYTUCJAMI ZEWNĘTRZNYMI.....	11
Rozdział III: ROZPOZNAWANIE I REGAOWANIE NA CZYNNIKI RYZYKA KRZYWDZENIA DZIECI/MŁODZIEŻY.....	11
Rozdział IV: PROCEDURY INTERWENCJI W PRZYPADKU PODEJRZENIA KRZYWDZENIA MAŁOLETNIEGO LUB POSIADANIA INFORMACJI O JEGO KRZYWDZENIU.....	12
IV.1. Zakres zadań poszczególnych pracowników Domu Samotnej Matki w przypadku podejrzenia lub uzyskania informacji, że małoletni jest krzywdzony.....	12
IV.2. Procedura postępowania w przypadku podejrzenia, że dziecko jest ofiarą przemocy domowej.....	14
IV.3. Procedura interwencji w sytuacji krzywdzenia dziecka przez rodzica lub członka rodziny innego dziecka.....	15
IV.4. Procedura interwencji w sytuacji krzywdzenia dziecka przez rodzica lub członka rodziny innego dziecka.....	15
IV.5. Procedura postępowania w przypadku krzywdzenia dziecka przez innych małoletnich.....	16
IV.6. Procedura postępowania w przypadku ujawnienia cyberprzemocy.....	16
IV.7. Procedura składania zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego oraz zawiadomienia sądu rodzinnego i nieletnich.....	17
Rozdział V: ZASADY OCHRONY DANYCH OSOBOWYCH ORAZ WIZERUNKU MAŁOLETNIICH W PLACÓWCE.....	18
Rozdział VI: ZASADY BEZPIECZNEGO KORZYTSANIA Z INTERNETU I MEDIÓW ELEKTRONICZNYCH.....	19
Rozdział VII: ZASADY UDOSTĘPNIANIA PRACOWNIKOM, MAŁOLETNIIM I ICH RODZICOM/OPIEKUNOM STANDARDÓW DO ZAZNAJOMIENIA I STOSOWANIA.....	20

Rozdział VIII:	
ZASADY BEZPIECZNYCH RELACJI POMIĘDZY PRACOWNIKAMI A MAŁOLETNIM, ZACHOWANIA NIEDOZWOLONE WOBEC MAŁOLETNICH.....	21
VIII.1. Komunikacja z małym dzieckiem.....	22
VIII.2. Działania z małoletnimi.....	23
VIII.3. Kontakt fizyczny z małoletnim.....	23
Rozdział IX:	
ZASADY BEZPIECZNYCH RELACJI MIĘDZY MAŁOLETNIMI, ZACHOWANIA NIEDOZWOLONE W RELACJI DZIECKO-DZIECKO.....	25
Rozdział X:	
EDUKACJA PERSONELU I WOLONTARIUSZY.....	26
Rozdział XI:	
EDUKACJA DZIECI I MATEK PRZEBYWAJĄCYCH W PLACÓWCE.....	27
Rozdział XII:	
MONITORING STOSOWANIA <i>POLITYKI</i>	28
Załączniki.....	29

PREAMBUŁA, CZYLI WSTĘP DO DOKUMENTU

Dzieci są nadzieją, która rozkwita wciąż na nowo. Projektem, który nieustannie się urzeczywistnia. Przyszłością, która pozostaje zawsze otwarta. Przychodząc na świat, przynoszą z sobą orędzie życia, które wskazuje na pierwszego Stwórcę życia. Troszcząc się o każde dziecko przychodzące na świat i otaczając je czułą i rzetelną opieką, wypełniamy swoje podstawowe posłannictwo.

Jan Paweł II

Dom Samotnej Matki „Bezpieczna Przystań” w Zielonce jest placówką prowadzoną przez Caritas Diecezji Warszawsko-Praskiej będącym kościelną osobą prawną Kościoła rzymskokatolickiego w Polsce. Naczelną zasadą wszystkich działań podejmowanych przez personel placówki jest działanie dla dobra dziecka i w jego najlepszym interesie w duchu chrześcijańskiej odpowiedzialności i miłości bliźniego oraz zgodnie z charyzmatem Założycieli.

W duchu posłuszeństwa Ewangelii podejmujemy działania zmierzające do integralnego rozwoju dziecka, świadomi przestrogi udzielonej przez Jezusa Chrystusa, iż każdy, kto stałby się przyczyną upadku jednego z małych, nie uniknie odpowiedzialności, a każdy, kto przyjmuje dziecko w imię Jezusa, przyjmuje samego Boga.

Do Domu Samotnej Matki trafiają kobiety w ciąży lub samotni opiekunowie z dziećmi. Osoby te zazwyczaj mają bardzo skomplikowaną sytuację życiową. Ich problemem i jednocześnie powodem udzielenia schronienia w Domu Samotnej Matki jest bezdomność lub brak środków do życia i niejednokrotnie konieczność schronienia przed przemocą domową. Bardzo często wraz z opiekunami do ośrodka trafiają dzieci, które same doświadczyły przemocy lub były jej świadkiem, dlatego też muszą być one otoczone szczególną troską.

DSM powinien być przede wszystkim domem bezpiecznym mieszkalnym, a zadaniem personelu jest wsparcie świadczone mieszkankom w podejmowaniu roli matki, w trosce o siebie, coraz lepszym podejmowaniu samodzielnego życia, co jest w określone w Rozporządzeniu Ministra Polityki Społecznej dotyczącym DSM.

Niniejszy dokument stanowi realizację obowiązku prawnego dotyczącego wprowadzenia we wszelkich instytucjach, w których przebywają dzieci, standardów ich ochrony przed krzywdzeniem [ustawa z dnia 28 lipca 2023 roku o zmianie ustawy Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2023 poz. 1606)]. Treść dokumentu jest

wzorem, który może być wykorzystany przez kierownictwo Domów Samotnej Matki do tworzenia własnych standardów ochrony dzieci uwzględniających specyfikę danej placówki.

Uznając, że dzieci mają prawo do szczególnej ochrony i pomocy oraz nawiązując do praw przysługujących wszystkim dzieciom na mocy Konwencji o Prawach Dziecka, zwłaszcza prawa do ochrony przed wszelkimi formami krzywdzenia, wynikającego z artykułu 19 w.w. konwencji oraz ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich, wszyscy pracownicy Domu Samotnej Matki „Bezpieczna Przystań” Caritas Diecezji Warszawsko-Praskiej, w którym przebywają dzieci, są zobowiązani do podejmowania działań mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa wszystkim dzieciom. Działania te będą podejmowane bez względu na narodowość, wyznanie, kolor skóry i płeć dziecka, z poszanowaniem jego godności, w oparciu o przepisy: prawa krajowego i międzynarodowego, postanowień Konwencji o Prawach Dziecka oraz zapisy niniejszych Standardów. Działania te będą miały charakter zarówno:

- profilaktyczny, nakierowany na edukację w zakresie ochrony praw dziecka i minimalizowanie ryzyka wystąpienia jego krzywdzenia;
- jak i interwencyjny, mający na celu podjęcie właściwych działań w przypadku podejrzenia lub stwierdzenia krzywdzenia dziecka.

Wszyscy jesteśmy odpowiedzialni za dzieci i rozpoznanie tych, którym powinna być udzielona pomoc i wsparcie oraz za podejmowanie działań w przypadku wszelkich podejrzeń, które mogą wskazywać, że dziecku zagraża bądź dzieje się krzywda.

Działamy sprawnie, skutecznie i postępujemy zgodnie procedurami, aby zapewnić dzieciom pomoc na jak najwcześniejszym etapie. Uznajemy naszą moralną i ustawową odpowiedzialność za ochronę wszystkich przebywających w placówce dzieci i promowanie ich dobra.

Standard podstawowych usług świadczonych w Domu Samotnej Matki „Bezpieczna Przystań” Caritas Diecezji Warszawsko-Praskiej w Zielonce regulują przepisy Rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 lutego 2024 r. w sprawie domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży.

PODSTAWY PRAWNE POLITYKI OCHRONY DZIECI/MŁODZIEŻY

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej;
2. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. 2017 r. poz. 682), Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1606);
3. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. z 2023 r. poz. 2809 z późn. zm.);
4. Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (Dz.U. z 2024 r. poz. 560 j.t.)
5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024r. poz. 424 j.t.)
6. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz.U. 2023 poz. 1870);
7. Ustawa z dnia 9 czerwca 2022 roku o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz. U. z 2024r. poz.978 j.t.)
8. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 roku – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2024r. poz. 36 ze zm.) –art. 304 k.p.k.
9. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych);
10. Konwencja o Prawach Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz.U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526 ze zm.)
11. Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 lutego 2024 r. w sprawie domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży (Dz.U. z 2024r. poz. 169)

OBJAŚNIENIE TERMINÓW

1. **Dziecko** - to każda osoba do ukończenia 18 roku życia.
2. **Małoletni**- to każda osoba do ukończenia 18 roku życia.
3. **Młodzież** – kategoria społeczna osób młodych, czyli znajdujących się w stanie przejściowym między dzieciństwem, a dorosłością (dojrzałością).
4. **Personel** - każdy pracownik DSM bez względu na formę zatrudnienia, w tym współpracownik, stażysta, wolontariusz lub inna osoba, która z racji pełnionej funkcji lub zadań ma (nawet potencjalny) kontakt z dziećmi.
5. **Kierownik** – Kierownik i Zastępca kierownika placówki.
6. **Specjalista** – pracownicy DSM: pedagog, psycholog, pracownik socjalny, prawnik.
7. **Opiekun dziecka** – osoba uprawniona do reprezentacji dziecka, w szczególności jego rodzic lub opiekun prawny, a także rodzic zastępczy.
8. **DSM** – Dom Samotnej Matki „Bezpieczna Przystań” Caritas Diecezji Warszawsko-Praskiej przy ul. Kilińskiego 63 w Zielonce.
9. **Krzywdzenie dziecka** - popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę dziecka lub zagrożenie dobra dziecka, w tym jego zaniedbanie.
10. **Przemoc** - to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych, a także innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.
11. **Przemoc fizyczna** - jest to celowe uszkodzenie ciała, zadawanie bólu lub groźba uszkodzenia ciała. Skutkiem przemocy fizycznej mogą być złamania, siniaki, rany cięte, poparzenia, obrażenia wewnętrzne.
12. **Przemoc psychiczna (emocjonalna)** - to jednorazowe lub powtarzające się poniżanie, upokarzanie i ośmieszanie dziecka, wciąganie dziecka w konflikt dorosłych, manipulowanie nim, brak odpowiedniego wsparcia, uwagi i miłości, stawianie dziecku wymagań i oczekiwań, którym nie jest ono w stanie sprostać. Jej celem jest naruszenie godności osobistej.

13. **Wykorzystywanie seksualne dziecka** – włączanie dziecka w aktywność seksualną, której nie jest ono w stanie w pełni zrozumieć i udzielić na nią świadomej zgody lub na którą nie jest dojrzałe rozwojowo i nie może zgodzić się w ważny prawnie sposób lub która jest niezgodna z normami prawnymi lub obyczajowymi danego społeczeństwa. Z wykorzystaniem seksualnym mamy do czynienia, gdy taka aktywność wystąpi między dzieckiem a dorosłym lub dzieckiem a innym dzieckiem, jeśli te osoby ze względu na wiek bądź stopień rozwoju pozostają w relacji opieki, zależności, władzy. Wykorzystanie seksualne może przyjąć również formę wyzyskiwania seksualnego, czyli jakiegokolwiek faktycznego lub usiłowanego nadużycia pozycji podatności na zagrożenia, przewagi sił, lub zaufania, w celach seksualnych, w tym, ale nie wyłącznie, czerpanie zysków finansowych, społecznych lub politycznych z seksualnego wykorzystywania innej osoby. Zagrożeni są zarówno dzieci, jak i ich opiekunowie.
14. **Przemoc rówieśnicza (agresja rówieśnicza, *bullying*)** – występuje wtedy, gdy dziecko doświadcza różnych form przemocy ze strony rówieśników, bezpośrednio lub z użyciem technologii komunikacyjnych (Internetu i urządzeń mobilnych). Ma miejsce wtedy, gdy działanie ma na celu wyrządzenie komuś przykrości lub krzywdy (intencjonalność), ma charakter systematyczny (powtarzalność), a ofiara jest słabsza od sprawcy bądź grupy sprawców. Obejmuje przemoc werbalną (np. przezywanie, dogadywanie, ośmieszanie), relacyjną (np. wykluczenie z grupy, ignorowanie, nastawianie innych przeciwko osobie), fizyczną (np. pobicie, kopanie, popychanie, szarpanie), materialną (np. kradzież, niszczenie przedmiotów), wykorzystanie seksualne (dotykanie intymnych części ciała lub zmuszanie do stosunku płciowego lub innych czynności seksualnych przez rówieśnika), przemoc uwarunkowaną normami i stereotypami związanymi z płcią.
15. **Zaniedbywanie dziecka** – chroniczne lub incydentalne niezaspokajanie jego podstawowych potrzeb fizycznych i psychicznych lub nierespektowanie jego podstawowych praw, powodujące zaburzenia jego zdrowia lub trudności w rozwoju. Do zaniedbywania dochodzi w relacji dziecka z osobą, która jest zobowiązana do opieki, wychowania, troski i jego ochrony.
16. **Cyberprzemoc** to stosowanie przemocy poprzez: prześladowanie, zastraszanie, nękanie, wyśmiewanie innych osób z wykorzystaniem Internetu i narzędzi typu elektronicznego takich jak: sms, e-mail, witryny internetowe, fora dyskusyjne w Internecie, portale społecznościowe i inne.

17. **Osoba odpowiedzialna za Internet** – wyznaczony przez kierownictwo instytucji członek personelu sprawujący nadzór nad korzystaniem z Internetu przez dzieci na terenie instytucji oraz nad bezpieczeństwem dzieci w Internecie.
18. **Osoba odpowiedzialna za Politykę ochrony dzieci przed krzywdzeniem** – wyznaczony przez kierownictwo instytucji członek personelu sprawujący nadzór nad realizacją Polityki ochrony dzieci przed krzywdzeniem w instytucji.
19. **Dane osobowe dziecka** – wszelkie informacje umożliwiające identyfikację dziecka.

INFORMACJE OGÓLNE

W Domu Samotnej Matki Bezpieczna Przystań opracowany jest dokument Standardy i Polityka Ochrony Małoletnich przed krzywdzeniem, który zawiera politykę ochrony dzieci przebywających w Domu Samotnej Matki.

Dokument odnosi się do pracowników, wolontariuszy oraz osób czasowo przebywających w Domu Samotnej Matki.

Dokument jest dostępny na tablicy ogłoszeń w placówce oraz na stronie internetowej ośrodka.

W placówce obowiązują zasady zgodne z regulaminem DSM, który dostępny jest w placówce oraz na stronie internetowej ośrodka.

Rozdział I

ZASADY REKRUTACJI

PRACOWNIKÓW/WOLONTARIUSZY/STAŻYSTÓW/PRAKTYKANTÓW

Rekrutacja personelu odbywa się zgodnie z zasadami bezpiecznej rekrutacji.

- Przed zatrudnieniem danej osoby w Domu Samotnej Matki lub nawiązaniem współpracy w innej formie i powierzeniem jej obowiązków/działań polegających na pracy z dzieckiem, należy ustalić kwalifikacje tej osoby oraz podjąć działania w celu ustalenia, czy posiada ona kompetencje do pracy z dzieckiem w zakresie podejmowanych działań oraz wykluczyć ryzyko wystąpienia z jej strony zagrożenia dla dobra dzieci i zagrożenia jego bezpieczeństwa.
- W trakcie rekrutacji należy uzyskać od kandydata/kandydatki:

- ✓ dane osobowe, takie jak: imię (imiona) i nazwisko, datę urodzenia, dane kontaktowe, potwierdzone sprawdzeniem dokumentu tożsamości;
 - ✓ informacje dotyczące: wykształcenia, kwalifikacji zawodowych, przebiegu dotychczasowego zatrudnienia (nie dotyczy opiekunów dzieci wykonujących działania na rzecz placówki wynikające z przyjętego ogólnie ich zaangażowania w życie placówki).
- W celu uzyskania dodatkowych informacji placówka może wystąpić do kandydata/kandydatki o przedstawienie referencji z poprzednich miejsc zatrudnienia (od poprzedniego pracodawcy) lub wskazanie kontaktu w celu pozyskania referencji. Nieprzedłożenie ww. dokumentu nie może wywoływać negatywnych konsekwencji dla kandydata/kandydatki.
- Przed nawiązaniem współpracy z daną osobą placówka (Dom Samotnej Matki) ma obowiązek sprawdzić, czy osoba ta figuruje w Rejestrze Sprawców Przystępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym. Wydruk z Rejestru należy przechowywać w aktach osobowych członka personelu lub w innej dokumentacji dotyczącej personelu.
- Osoba, o której mowa wyżej, przedkłada pracodawcy informację z Krajowego Rejestru Karnego w zakresie przestępstw określonych w rozdziale XIX, XXV oraz art. 189a i art. 207 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku- kodeks karny (Dz.U. z 2024r. poz. 17 j.t.) zwana dalej „kodeksem karnym“ oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2024r. poz. 17 j.t.), zwana dalej „ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii“ lub za odpowiadające tym przestępstwom czyny zabronione określone w przepisach prawa obcego.
- Osoba, o której mowa wyżej, posiadająca obywatelstwo innego państwa niż Rzeczpospolita Polska, ponadto przedkłada pracodawcy lub innemu organizatorowi informację z rejestru karnego państwa obywatelstwa uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi.
- Osoba, o której mowa wyżej, składa pracodawcy oświadczenie o państwie lub państwach, w których zamieszkiwała w ciągu ostatnich 20 lat, innych niż Rzeczypospolita Polska i państwo obywatelstwa. Jednocześnie przedkłada pracodawcy informację z rejestrów karnych tych państw uzyskaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi (Załącznik 6).

- Jeżeli prawo państwa, o którym mowa wyżej, nie przewiduje wydawania informacji do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi, przedkłada się informację z rejestru karnego tego państwa.
- W przypadku, gdy prawo państwa, z którego ma być przedłożona informacja, nie przewiduje jej sporządzenia lub w danym państwie nie prowadzi się rejestru karnego, osoba, o której mowa wyżej, składa pracodawcy oświadczenie o tym fakcie wraz z oświadczeniem, że nie była prawomocnie skazana w tym państwie za czyny zabronione odpowiadające przestępstwom określonym w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii oraz nie wydano wobec niej innego orzeczenia, w którym stwierdzono, iż dopuściła się takich czynów zabronionych oraz że nie ma obowiązku wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy stosowania się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez dzieci lub z opieką nad nimi.
- Oświadczenia składane są pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.
- Osoba przyjęta na stanowisko związane z pracą z dziećmi musi bezwzględnie podpisać następujące oświadczenia:
 - ✓ Oświadczenie o zapoznaniu się ze standardami ochrony dzieci i zobowiązaniu do ich przestrzegania (Załącznik 2);
 - ✓ Oświadczenie o krajach zamieszkania w ciągu ostatnich 20 lat, innych niż Rzeczypospolita Polska (Załącznik 6);

- ✓ Oświadczenie dotyczące niekaralności za przestępstwa na szkodę dzieci (jeżeli z ważnych powodów nie może przedstawić informacji niekaralności pochodzącej z krajowych rejestrów karnych państw innych niż Polska Rzeczpospolita).
- Oświadczenia zostają włączone do akt osobowych personelu, a w przypadku ich braku dołączone do umowy cywilnoprawnej lub umowy o wolontariacie.
- Brak zgody na podpisanie któregośkolwiek dokumentu wymienionego powyżej uniemożliwia nawiązanie z tą osobą jakiegokolwiek stosunku prawnego (zawarcie umowy o pracę/współpracy).

Rozdział II

WSPÓŁPRACA Z INSTYTUCJAMI ZEWNĘTRZNYMI

W sytuacji, kiedy na terenie placówki kontakt z dziećmi będą miały osoby zatrudnione w innych instytucjach, ich obowiązkiem jest przedstawienie zaświadczeń o niekaralności oraz informacji, czy nie figurują w Rejestrach Sprawców na Tle Seksualnym. Ważne jest, żeby taka instytucja/osoba napisała oświadczenie, że przestrzega lub posiada standardy ochrony dzieci i w związku tym przekazała odpowiednie zaświadczenia kierownikowi placówki. Oświadczenie instytucji/osoby pozostaje w dokumentacji placówki. Odmowa przedstawienia ww. dokumentu uniemożliwia współpracę.

Rozdział III

ROZPOZNAWANIE I REAGOWANIE NA CZYNNIKI RYZYKA KRZYWDZENIA DZIECI/MŁODZIEŻY

Pracownicy DSM w ramach wykonywanych obowiązków zwracają uwagę na czynniki ryzyka i objawy krzywdzenia małoletnich dzieci/młodzieży. Każdy pracownik DSM, który zauważy lub podejrzewa, że małoletni jest krzywdzony zobowiązany jest zareagować, a w sytuacji koniecznej udzielić pomocy.

Wszyscy pracownicy DSM i inne osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych podjęły informację o krzywdzeniu dziecka lub inne informacje z tym związane, są

zobowiązane do zachowania tajemnicy, wyłączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.

Pracownicy monitorują sytuację i dobrostan dzieci/młodzieży i zobowiązani są do troski o bezpieczeństwo małoletnich zgodnie ze swoimi kompetencjami, obowiązującym prawem oraz przepisami wewnętrznymi placówki.

Pracownicy znają i stosują zasady ustalone w placówce bezpiecznych relacji personel – dziecko i dziecko – dziecko.

Rozdział IV

PROCEDURY INTERWENCJI W PRZYPADKU PODEJRZENIA KRZYWDZENIA MAŁOLETNIEGO LUB POSIADANIA INFORMACJI O JEGO KRZYWDZENIU

IV.1. Zakres zadań poszczególnych pracowników Domu Samotnej Matki CDW-P w przypadku podejrzenia lub uzyskania informacji, że małoletni jest krzywdzony:

Kierownik i Zastępca kierownika placówki:

- Przyjmuje zgłoszenie o krzywdzeniu lub podejrzeniu krzywdzenia małoletniego.
- Bierze udział w rozmowie z rodzicami lub opiekunami prawnymi.
- W sytuacjach podejrzenia przemocy domowej wobec małoletniego podejmuje decyzję o uruchomieniu procedury „Niebieskie Karty”.
- W przypadku, gdy małoletni doświadcza przemocy domowej lub jeżeli opiekunowie prawni/rodzice odmawiają współpracy z DSM składa wnioski o wgląd w sytuację rodziny do sądu lub zawiadamia policję lub prokuraturę o podejrzeniu przestępstwa.
- W przypadku zagrożenia zdrowia lub życia małoletniego zawiadamia pogotowie i policję.
- W sytuacji, gdy sprawcą przemocy jest osoba dorosła spoza rodziny, zawiadamia policję. W przypadku, gdy sprawcą przemocy jest nieletni, a wcześniej podjęte metody postępowania okazały się nieskuteczne, zawiadamia sąd.
- Organizuje pomoc psychologiczno-pedagogiczną dla małoletniego.
- Prowadzi nadzór nad prowadzeniem przypadku dziecka krzywdzonego.

- Zapewnia pomoc innym pracownikom w realizacji ich zadań np. ułatwia konsultacje trudnych spraw ze specjalistami, organizuje szkolenia w zakresie reagowania na przemoc wobec małoletnich.

Pedagog, psycholog, pracownik socjalny DSM:

- Przyjmuje i odnotowuje sprawę zgłoszenia przemocy w rodzinie.
- Dokumentuje podejmowane działania względem małoletniego i jego rodziny.
- Diagnozuje sytuację dziecka i jego rodziny.
- Przeprowadza rozmowy z małoletnim oraz jego rodzicami/prawnymi opiekunami.
- Pozostaje w kontakcie z Kierownikiem DSM i innymi specjalistami w sprawach dotyczących małoletniego.
- Pomaga pracownikom placówki we właściwym postępowaniu względem ofiary przemocy.
- Informuje rodziców/opiekunów prawnych o możliwych kierunkach wsparcia dziecka.
- Pomaga rodzicom w zrozumieniu typowych reakcji dzieci/młodzieży na różnorodne sytuacje.
- Kieruje dziecko oraz rodziców do placówek specjalistycznych.
- Współpracuje ze specjalistami pomagającymi dziecku i jego rodzinie.
- Uruchamia procedurę „Niebieskie Karty” poprzez wypełnienie formularza „Niebieska Karta -A” powiadamiając wcześniej Kierownika DSM.
- Opracowuje plan wsparcia dla krzywdzonego dziecka.
- Umożliwia poszerzanie wiedzy i umiejętności związanych z pozytywnymi metodami wychowawczymi oraz ochroną małoletniego przed zagrożeniami.
- Dbą o to, by na terenie DSM znajdowały się powszechnie dostępne informacje o organizacjach i instytucjach pomagających ofiarom przemocy.
- Dbą o realizację treści z zakresu bezpieczeństwa i profilaktyki w bieżącej pracy z dziećmi i ich opiekunami.

pomocy socialnej/bytowej:

- Reagują na objawy przemocy oraz niepokojące zachowania, których mogą być świadkami.
- Zgłaszają obserwowane niepokojące sygnały Kierownikowi lub specjalistom ośrodka.
- Stosują się do zaleceń specjalistów w obszarze postępowania z dzieckiem.

IV.2. Procedura postępowania w przypadku podejrzenia, że dziecko jest ofiarą przemocy domowej:

Zasady podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu dziecka:

- Interwencja powinna być podjęta niezwłocznie, w celu zapewnienia bezpieczeństwa dziecka.
- Interwencja powinna być przeprowadzona w sposób delikatny i profesjonalny, z poszanowaniem godności dziecka.
- Interwencja powinna być przeprowadzona w sposób poufny, z zachowaniem tajemnicy danych osobowych dziecka.

W przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka informację taką należy zgłosić do specjalisty lub Kierownika DSM, który ma obowiązek sporządzenia notatki służbowej w postaci Karty interwencji (Załącznik nr 1). Specjalista przekazuje tę informację oraz notatkę Kierownikowi DSM.

Kierownik DSM we współpracy ze specjalistami badają okoliczności sprawy starając się zebrać jak najwięcej informacji o sytuacji dziecka. Informacje te mogą pochodzić od dziecka, jego rodziny, pracowników, instytucji lub innych osób. Na ich podstawie oceniane jest, czy istnieje ryzyko krzywdzenia dziecka w odniesieniu do ustawowych kryteriów definiujących zjawisko przemocy. Kierownik wraz z zespołem specjalistów podejmuje decyzję o wszczęciu procedury „Niebieskie Karty”. Sporządzony dokument „Niebieskie Karty” przekazywany jest do Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w domowej w Zielonce celem realizacji zgodnie z ustawą. W sytuacji uzasadnionego podejrzenia popełnienia przestępstwa wobec małoletniego Kierownik DSM niezwłocznie składa zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa do organów ścigania oraz wnioski o wgląd w sytuację opiekuńczo-wychowawczą małoletniego do III Wydziału Rodzinnego i Nieletnich Sądu Rejonowego w Wołominie.

Zespół specjalistów opracowuje plan wsparcia dla krzywdzonego dziecka.

Należy pamiętać, że krzywdzenie dziecka to przestępstwo.

Każdy, kto podejrzewa, że dziecko jest krzywdzone, ma obowiązek zgłosić to odpowiednim organom.

IV.3. Procedura postępowania w przypadku podejrzenia, że małoletni jest ofiarą przemocy ze strony pracownika DSM

Osoba podejrzewająca krzywdzenie małoletniego w ośrodku przez pracownika zgłasza problem Kierownikowi.

Kierownik podejmuje działania w celu zbadania sprawy: rozmowa z dzieckiem, rozmowa z pracownikiem na temat podejrzenia krzywdzenia, rozmowa i innymi pracownikami ośrodka lub ze świadkami krzywdzenia, obserwacja pracownika itd. Powiadamia o podejrzeniu krzywdzenia dziecka jego rodzica/prawnego opiekuna o ile to nie on zgłaszał ten fakt. Kierownik DSM po potwierdzeniu informacji podejmuje działania zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa ogólnego i prawa pracy np. stosuje karę porządkową, powiadamia prokuraturę lub kieruje sprawę do Dyrektora Caritas Diecezji Warszawsko -Praskiej.

W przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez Kierownika DSM fakt ten należy zgłosić do Dyrektora Caritas Diecezji Warszawsko -Praskiej, który podejmuje działania w celu zbadania sprawy: rozmowa z dzieckiem, rozmowa z pracownikiem na temat podejrzenia krzywdzenia, rozmowa i innymi pracownikami ośrodka lub ze świadkami krzywdzenia, obserwacja pracownika itd. Dyrektor po potwierdzeniu informacji podejmuje działania zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa ogólnego i prawa pracy np. stosuje karę porządkową lub powiadamia prokuraturę.

IV.4. Procedura interwencji w sytuacji krzywdzenia dziecka przez rodzica lub członka rodziny innego dziecka

Osoba będąca świadkiem krzywdzenia małoletniego przez rodzica lub dorosłego członka rodziny innego dziecka zgłasza problem pracownikowi DSM. Kierownik wraz zespołem specjalistów przeprowadzają rozmowę z wyżej wymienionymi osobami na temat zdarzenia, pouczają i podają możliwe sposoby rozwiązania sytuacji. O zaistniałym fakcie krzywdzenia dziecka oraz o rozmowie przeprowadzonej przez Kierownika i specjalistów z rodzicem lub członkiem rodziny innego dziecka, który dokonał krzywdzenia zostają powiadomieni

rodzice/prawni opiekunowie skrzywdzonego dziecka. Krzywdzonemu dziecku zostaje udzielone wsparcie pedagoga i psychologa. W przypadku, gdy sytuacja powtórzy się, Kierownik powiadamia o tym fakcie właściwą jednostkę Policji.

IV.5. Procedura postępowania w przypadku krzywdzenia dziecka przez innych małoletnich

Pracownicy DSM są zobowiązani do bezpośredniej, natychmiastowej reakcji na akty agresji i przemocy rówieśniczej. Mogą ją przerwać poprzez komunikaty słowne, a w uzasadnionych sytuacjach, gdy małoletni nie reagują na te komunikaty rozdzielanie ich. Jeżeli stan dzieci wskazuje na zagrożenie ich zdrowia lub życia pracownik ośrodka wzywa pomoc medyczną.

Pracownik rozmawia z ofiarą i sprawcą przemocy dążąc do zaniechania konfliktu. Informuje o incydencie Kierownika. Jeżeli akty agresji i przemocy nie są incydentalne Kierownik lub specjalista placówki przeprowadza rozmowę z krzywdzonym dzieckiem (gdzie, kiedy dochodzi do zdarzeń, jaka jest ich częstotliwość itd.), rozmawia ze sprawcą/sprawcami oraz z ewentualnymi świadkami zdarzeń. Kierownik lub specjalista prowadzi rozmowy z rodzicami/opiekunami prawnymi zaangażowanych w sytuację dzieci.

Małoletnim zapewnia się pomoc psychologiczno-pedagogiczną zgodnie z ich potrzebami.

Małoletniego będącego sprawcą przemocy pracownicy DSM obejmują dodatkowo stałą opieką i kontrolą w obszarze relacji z dzieckiem będącym jego ofiarą.

Z dziećmi, które były świadkami przemocy specjalista omawia przebieg zdarzenia ukierunkowując rozmowę na to, jak sobie radzić w trudnych sytuacjach, jak reagować na krzywdzenie i komu zgłaszać, gdy dochodzi do takiego krzywdzenia.

W przypadku, gdy sprawca agresji/przemocy jest nieznanym, Kierownik lub specjalista po rozpoznaniu sprawy informują rodziców/opiekunów prawnych poszkodowanego dziecka o możliwości zawiadomienia policji lub sami zawiadamiają policję.

IV.6. Procedura postępowania w przypadku ujawnienia cyberprzemocy

Pracownik lub inna osoba posiadająca wiedzę o cyberprzemocy informuje o tym fakcie specjalistę lub Kierownika DSM.

Osoba, do której zgłoszono zdarzenie cyberprzemocy zobowiązana jest:

- wyjaśnić zdarzenie, ustalić okoliczności zajścia i ewentualnie ustalić sprawcę,

- porozmawiać z poszkodowanym małoletnim (zapewnić wsparcie psychiczne, poradę),
- powiadomić opiekunów poszkodowanego małoletniego o zdarzeniu,
- zaproponować pomoc psychologiczno-pedagogiczną poszkodowanemu jeżeli jest taka potrzeba,
- porozmawiać ze sprawcą, o ile jest on znany i zobowiązać go do zaprzestania dalszej cyberprzemocy oraz usunięcia jej dotychczasowych skutków z sieci,
- powiadomić opiekunów sprawcy o zajściu, omówić z nimi zachowanie sprawcy.

W przypadku, gdy sprawca nie stosuje się do ustaleń i jeśli nadal nie zaprzestał wszelkich form cyberprzemocy względem małoletniego Kierownik podejmuje stosowne działania prawne.

W przypadku, gdy sprawca cyberprzemocy jest nieznany Kierownik lub specjalista, po rozpoznaniu sprawy, informują rodziców/opiekunów prawnych poszkodowanego dziecka o możliwości zawiadomienia policji.

IV.7. Procedura składania zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego oraz zawiadomienia sądu rodzinnego i nieletnich

W przypadku uzyskania informacji, że małoletni, który nie ukończył 18 roku życia, może być lub jest ofiarą przestępstwa, należy podjąć poniższe kroki.

Kierownik lub specjalista przeprowadza rozmowę z dzieckiem w celu potwierdzenia faktu popełnienia przestępstwa. Adekwatnie do wieku dziecka informuje go o tym, jakie działania jest zobowiązany podjąć i upewnia się, że dziecko będzie w dotychczasowym miejscu zamieszkania bezpieczne na czas prowadzonych działań.

Kierownik lub specjalista przeprowadza rozmowę z rodzicem /opiekunem dziecka informując o zamiarze podjęcia określonych działań i przedstawia propozycję ustalenia planu wsparcia, który uwzględnia informacje o specjalistycznych placówkach pomocy dziecku.

Kierownik ustala z rodzicami/opiekunami prawnymi plan bezpieczeństwa (pomocy dziecku) poprzez określenie sposobu powstrzymania przemocy wobec niego ze strony dorosłych. Ponadto ustala harmonogram kontaktów z osobami i instytucjami wspierającymi rodzinę w sytuacji przemocy wobec dziecka.

Kierownik informuje rodziców/opiekunów o obowiązku DSM zgłaszania do prokuratury, policji, sądu rodzinnego oraz do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie podejrzenie stosowania przemocy wobec małoletniego. Jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub odmawiają podjęcia działań proponowanych przez Kierownika niezwłocznie składa zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa do prokuratury oraz wnioski o wgląd w sytuację opiekuńczo - wychowawczą małoletniego/małoletnich do właściwego sądu rodzinnego.

Zawiadomienie powinno zawierać następujące informacje:

- imię i nazwisko oraz adres zawiadamiającego,
- imię i nazwisko, wiek dziecka,
- opis rodzaju i charakteru zagrożenia dla dziecka,
- miejsce i czas zdarzenia,
- osoby zaangażowane w zdarzenie.

Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.

Rozdział V

ZASADY OCHRONY DANYCH OSOBOWYCH ORAZ WIZERUNKU MAŁOLETNIICH W PLACÓWCE

Podstawy prawne:

Ochrona danych osobowych – podstawa prawna:

- Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz.U. z 2019r. poz. 1781 j.t.);
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych).

Ochrona wizerunku dziecka – podstawa prawna:

- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w

sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych);

- Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz.U. z 2024 r. poz. 1061 ze zm.)- przepisy art. 23-24;
- Ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz.U. z 2022r. poz. 2509 j.t.)- art. 81.

DSM zapewnia najwyższe standardy ochrony danych osobowych małoletnich zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

DSM uznając prawo małoletniego do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewnia mu ochronę wizerunku. Na stronie internetowej DSM wizerunek, na którym znajduje się dziecko sfotografowane/filmowane podczas pobytu w DSM lub eventów i uroczystości ośrodka może być umieszczone tylko za zgodą rodzica z zasłoniętymi oczami lub twarzą dziecka.

Pracownikowi placówki nie wolno umożliwiać przedstawicielom mediów utrwalania wizerunku dziecka (filmowanie, fotografowanie, nagrywanie głosu dziecka) na terenie placówki bez pisemnej zgody rodzica lub opiekuna prawnego dziecka.

W celu uzyskania zgody, o której mowa powyżej, pracownik placówki może skontaktować się z opiekunem dziecka i ustalić procedurę uzyskania zgody. Niedopuszczalne jest podawanie przedstawicielowi mediów danych kontaktowych do opiekuna dziecka bez wiedzy i wcześniejszej zgody tego opiekuna.

Rozdział VI

ZASADY BEZPIECZNEGO KORZYSTANIA Z INTERNETU I MEDIÓW ELEKTRONICZNYCH

Placówka, zapewniając dzieciom dostęp do Internetu, jest zobowiązana podejmować działania zabezpieczające dzieci przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju; w szczególności należy zainstalować i aktualizować oprogramowanie zabezpieczające.

Na terenie placówki dostęp dziecka do Internetu możliwy jest na prośbę i za zgodą opiekuna prawnego (np. dostęp do sieci wi-fi). Rekomenduje się, aby dzieci korzystały jedynie z urządzeń prywatnych, a dostęp do treści był regulowany przez opiekunów prawnych.

Placówka zapewnia stały dostęp do materiałów edukacyjnych dotyczących bezpiecznego korzystania z Internetu. Znajdują się one przy komputerach, z których możliwy jest swobodny dostęp.

Osoba odpowiedzialna za Internet dopełnia staranności, by sieć internetowa placówki była zabezpieczona przed niebezpiecznymi treściami. W tym celu instaluje i aktualizuje odpowiednie oprogramowanie.

Oprogramowanie jest aktualizowane przez wyznaczonego członka personelu w miarę potrzeb.

Wyznaczony członek personelu przynajmniej raz w miesiącu sprawdza, czy na komputerach ze swobodnym dostępem, podłączonych do Internetu, nie znajdują się niebezpieczne treści. W przypadku ich znalezienia, wyznaczony członek personelu stara się ustalić, kto korzystał z komputera w czasie ich wprowadzenia.

Informację o dziecku, które korzystało z komputera w czasie wprowadzenia niebezpiecznych treści, wyznaczony członek personelu przekazuje kierownictwu placówki, które aranżuje rozmowę dziecka z pedagogiem/psychologiem, który przeprowadza z dzieckiem rozmowę na temat bezpieczeństwa w Internecie.

Jeżeli w wyniku przeprowadzonej rozmowy pedagog/psycholog uzyska informację, że dziecko jest krzywdzone, podejmuje działania opisane w rozdziale dotyczącym procedur interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka.

Rozdział VII

ZASADY UDOSTĘPNIANIA PRACOWNIKOM, MAŁOLETNIM I ICH RODZICOM/OPIEKUNOM STANDARDÓW DO ZAZNAJOMIENIA I STOSOWANIA

Standardy są zamieszczone na stronie internetowej DSM pod adresem <https://cdwp.caritas.pl/placowki-socjalne/dsm/> oraz na tablicy informacyjnej w ośrodku w miejscu ogólnodostępnym.

Każdy pracownik ma obowiązek zapoznać się z standardami po zawarciu umowy o pracę. Zapoznanie się ze standardami pracownicy DSM potwierdzają podpisem.

Rodzice/prawni opiekunowie małoletnich zapoznawani są ze standardami przy przyjęciu do placówki, a dzieci zapoznawane są ze standardami ochrony małoletnich przez specjalistę adekwatnie do wieku. Zapoznanie się ze standardami dorośli mieszkańcy DSM potwierdzają podpisem.

Rozdział VIII

ZASADY BEZPIECZNYCH RELACJI POMIĘDZY PRACOWNIKAMI A MAŁOLETNIM, ZACHOWANIA NIEDOZWOLONE WOBEC MAŁOLETNICH

Dom Samotnej Matki w 2024 roku wprowadził w życie Politykę ochrony dzieci przed krzywdzeniem i tym samym zapewnia dzieciom bezpieczeństwo. Polityka ochrony dzieci przed krzywdzeniem została zatwierdzona przez Dyrektora Caritas Diecezji Warszawsko-Praskiej.

Opieka nad dziećmi jest rozumiana jako troska o ich godność, o dobro duchowe, psychiczne i fizyczne. Powinniśmy pamiętać, że krzywda dziecka nie polega tylko na tym, że zostały naruszone jego prawa, ale również na tym, że ich opiekunowie nie dostrzegali tej krzywdy lub nie interweniowali, aby tej krzywdzie zapobiec.

Zasady postępowania przeznaczone są do stosowania przez pracowników Domu Samotnej Matki w Zielonce. Zasad tych powinni przestrzegać także inne osoby współpracujące z Domem Samotnej Matki – wolontariusze, praktykanci, stażyści.

Zasady postępowania nie zastępują norm prawa państwowego oraz prawa kościelnego w odniesieniu do zakresu przedmiotowego dokumentu. Pracownicy powinni być odpowiednio przygotowani do pracy z dziećmi. Powinni posiadać odpowiednie kwalifikacje i umiejętności. Monitorowani są wszyscy pracownicy w celu zapobiegania krzywdzeniu.

Pracownikom zapewniona jest edukacja w zakresie ochrony dzieci. Taką samą edukację w zakresie ochrony dzieci przed przemocą i wykorzystaniem oraz w zakresie wychowania bez przemocy placówka oferuje matkom mieszkającym Domu Samotnej Matki w Zielonce. Placówka zapewnia edukację w zakresie praw dziecka swoim podopiecznym. Zapewnia dostępność

informacji na temat możliwości uzyskania pomocy w sytuacji krzywdzenia dziecka oraz monitoruje i weryfikuje zgodność prowadzonych działań z przyjętymi zasadami ochrony dzieci.

Relacje między pracownikami a dziećmi powinny być oparte na wzajemnym szacunku, zrozumieniu, akceptacji. Pracownicy powinni umieć cierpliwie słuchać dzieci. Powinni znać ich potrzeby i możliwości rozwojowe. Powinni odpowiednio dostosować swoje działania do wieku i indywidualnych potrzeb dziecka.

VIII.1. Komunikacja z małym dzieckiem

W komunikacji z dzieckiem należy zachować cierpliwość i szacunek oraz dostosować jego poziom do wieku dziecka. W przypadku dzieci z niepełnosprawnościami oraz ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi należy uwzględniać ich trudności komunikacyjne, zwracać uwagę na ich mimikę, gesty, sposób zachowania.

Nie wolno zawstydząć, upokarzać, lekceważyć i obrażać dziecka. Nie wolno krzyknąć na dziecko w sytuacji innej niż wynikająca z zagrożenia jego bezpieczeństwa lub innych osób.

Nie wolno ujawniać informacji wrażliwych dotyczących dziecka wobec osób nieuprawnionych, w tym wobec innych małoletnich. Informacjami wrażliwymi są wizerunek dziecka, informacje o jego sytuacji edukacyjnej, rodzinnej, ekonomicznej, zdrowotnej, opiekuńczej i prawnej.

Podejmując decyzje dotyczące małoletniego, należy poinformować go o tym i starać się brać pod uwagę jego oczekiwania.

Należy szanować prawo dziecka do prywatności. Jeśli konieczne jest odstępnie od zasady poufności, aby chronić małoletniego, wyjaśnić mu to najszybciej, jak to możliwe.

Nie wolno zachowywać się w obecności małoletnich w sposób niestosowny. Obejmuje to używanie wulgarnych słów, gestów i żartów, czynienie obraźliwych uwag, nawiązywanie w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej oraz wykorzystywanie wobec dziecka relacji władzy lub przewagi fizycznej. Należy zapewnić dziecko, że jeśli czuje się niekomfortowo w jakiejś sytuacji, wobec konkretnego zachowania czy słów, może o tym powiedzieć pracownikowi ośrodka lub rodzicowi i może oczekiwać odpowiedniej reakcji i/lub pomocy.

VIII.2. Działania z małoletnimi

Należy doceniać i szanować wkład małoletniego w podejmowane działania, aktywnie go angażować i traktować równo bez względu na płeć, orientację seksualną, niepełnosprawność, status społeczny, etniczny, kulturowy, religijny i światopogląd.

W przypadku dzieci z niepełnosprawnościami oraz ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi należy dostosowywać wymagania do indywidualnych możliwości psychofizycznych dzieci.

Nie wolno nawiązywać z małoletnim jakichkolwiek relacji romantycznych lub seksualnych ani składać mu propozycji o nieodpowiednim charakterze. Obejmuje to także seksualne komentarze, żarty, gesty oraz udostępnianie dzieciom treści erotycznych i pornograficznych, bez względu na ich formę. Wszystkie ryzykowne sytuacje, które obejmują zauroczenie małoletnim przez pracownika lub pracownikiem przez małoletniego, muszą być raportowane Kierownikowi DSM. Jeśli jest się ich świadkiem, należy reagować stanowczo, ale z wyczuciem, aby zachować godność osób zainteresowanych.

Nie wolno utrwalać wizerunku dziecka (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie) dla potrzeb prywatnych. Dotyczy to także umożliwienia osobom trzecim utrwalenia wizerunków małoletniego, jeśli Kierownik nie został o tym poinformowany, nie wyraził na to zgody i nie uzyskał zgód rodziców/opiekunów prawnych dziecka.

Nie wolno proponować małoletniemu alkoholu, wyrobów tytoniowych, środków psychoaktywnych, napojów energetycznych ani nielegalnych substancji. Nie wolno używać powyższych środków ani być pod ich wpływem w ich obecności.

Nie wolno pracownikowi wykorzystywać zależności mieszkańców DSM do własnych celów. Nie wolno zachowywać się w sposób prowadzący do oskarżeń o nierówne traktowanie bądź czerpanie korzyści majątkowych i innych.

VIII.3. Kontakt fizyczny z małoletnim

Każde przemocowe działanie wobec małoletniego jest niedopuszczalne. Istnieją jednak sytuacje, w których fizyczny kontakt może być stosowny i spełnia zasady bezpiecznego kontaktu. Bezpośredni kontakt z dzieckiem oparty jest na poszanowaniu jego intymności i godności. Przykładowe formy takiego kontaktu, to:

- kontakty na zajęciach sportowych,

- kontakty na zajęciach z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej i logopedycznej,
- pomoc w codziennym funkcjonowaniu dzieciom w związku nieporadnością dziecka wynikającą z jego wieku lub jego dysfunkcji (niepełnosprawność, afazja, autyzm, niedowidzenie etc.),
- działania z zakresu pomocy przedmedycznej (działania ratunkowe związane z udzieleniem pierwszej pomocy),
- stanowcze interwencje wychowawcze prowadzone w bezpośrednim kontakcie fizycznym są dopuszczalne w sytuacjach zagrożenia życia i zdrowia dotyczących konfliktów pomiędzy podopiecznymi (rozdzielenie zwaśnionych stron, przytrzymanie, obezwładnienie),
- zagrożenie lub panika spowodowane czynnikami zewnętrznymi (pożar, intensywne zjawiska atmosferyczne, niebezpieczne zachowania osób trzecich itp.),
- w sytuacjach, gdy małoletni zachowuje się agresywnie i zagraża bezpieczeństwu swojemu i innych, a wcześniejsze komunikaty słowne nie przyniosły oczekiwanych rezultatów, dopuszcza się użycie siły poprzez przytrzymanie go bez zgody rodzica.

Niedopuszczalne są intencjonalne zachowania wobec dziecka wzbudzające poczucie zagrożenia lub noszące znamiona:

- przemocy fizycznej (np. popychanie, uderzanie, wykręcanie rąk, duszenie, kopanie, szarpanie etc.),
- erotyzowania relacji (flirt słowny, dwuznaczny żart, zły dotyk, wyzywające spojrzenie), dotykanie dziecka w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny,
- seksualizacji relacji (obcowanie płciowe i inne czynności seksualne).
- angażowanie się w pomoc przy czynnościach pielęgnacyjno-higienicznych bez zgody rodzica,
- angażowanie się w brutalne zabawy fizyczne.

Pracownik DSM, wolontariusz czy stażysta zawsze musi być przygotowanym na wyjaśnienie swoich działań względem dziecka.

Należy zachować szczególną ostrożność wobec dzieci, które doświadczyły nadużycia i krzywdzenia, w tym seksualnego, fizycznego bądź zaniedbania. Takie doświadczenia mogą sprawić, że małoletni będzie dążył do nawiązania niestosownych bądź nieadekwatnych

fizycznych kontaktów z dorosłymi. W takich sytuacjach należy reagować z wyczuciem, jednak stanowczo i pomóc mu zrozumieć znaczenie osobistych granic.

Kontakt fizyczny z małoletnim nigdy nie może być niejawny bądź ukrywany, wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy.

Podczas dłuższych niż jednodniowe wyjazdy i wycieczki niedopuszczalne jest spanie z dzieckiem w jednym łóżku. Niedopuszczalne jest również spanie w jednym pokoju z dzieckiem poza sytuacjami, gdy w pokoju tym śpi również rodzic dziecka/ opiekun prawny i wyraził on na to zgodę.

Rozdział IX

ZASADY BEZPIECZNYCH RELACJI MIĘDZY MAŁOLETNIAMI, ZACHOWANIA NIEDOZWOLONE W RELACJI DZIECKO-DZIECKO

Naczelną zasadą relacji między małoletnimi jest postępowanie z szacunkiem, przy uwzględnianiu godności i potrzeb wszystkich dzieci. Niedopuszczalne jest stosowanie przemocy wobec innego dziecka w jakiegokolwiek formie. Małoletni powinni szanować prawo innych dzieci do prywatności i respektować ich granice.

Dzieciom nie wolno:

- używać przemocy, znęcać się nad dziećmi słabszymi, używać obraźliwego języka, krzyczeć na inne dzieci, wzajemnie się zawstydząć, upokarzać, lekceważyć i obrażać,
- używać wulgarnych słów, gestów i żartów, czynić obraźliwych uwag, nawiązywać w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej, nakłaniać lub proponować czynności seksualnych lub je prezentować innym dzieciom,
- wykorzystywać wobec innych dzieci przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby),
- utrzymywać wizerunku innych dzieci (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie) w sytuacji, gdy nie wyrazili oni na to zgody,
- proponować alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji w tym napojów energetycznych, a także używać ich w obecności innych dzieci.

Rozdział X

EDUKACJA PERSONELU I WOLONTARIUSZY

Wszyscy pracownicy otrzymują potrzebną im wiedzę o standardach przyjętych i obowiązujących w danej placówce: kodeksie zachowań, procedurach związanych z interwencją i zgłoszeniem. Dodatkowo pracownicy otrzymują potrzebną im wiedzę dotyczącą:

- rodzajów przemocy (w tym przemocy rówieśniczej);
- rozpoznawania oznak przemocy (w tym wykorzystania seksualnego);
- strategii działania sprawców przemocy (w tym przemocy seksualnej);
- rozmowy z dzieckiem na temat krzywdy;
- rozmowy z dorosłymi (gdy ktoś pracuje z grupą dorosłych);
- zagrożeń i ochrony przed szkodliwymi treściami w Internecie;
- innych zaleceń obowiązujących w danej placówce.

Każdy członek personelu placówki powinien otrzymać zaświadczenie o udziale w szkoleniu. Szkolenia prowadzą osoby przygotowane do ich prowadzenia, specjaliści ds. ochrony dzieci i mają delegację swoich przełożonych do pełnienia takich zadań.

Kierownik lub wyznaczony przez niego specjalista jest odpowiedzialny za prewencję w danej placówce. Poza wiedzą z wyżej wskazanych zagadnień, powinny także mieć wiedzę na temat budowania systemu prewencji zgodnego z wymogami Kościoła i ustaw państwowych (aktualnie tzw. „Ustawa Kamilka” i Krajowy Plan Przeciwdziałania Przemocy Przeciwko Wolności Seksualnej i Obyczajności na Szkodę Osób Małoletnich na lata 2023-2026).

Wszyscy wolontariusze współpracujący z dziećmi otrzymują potrzebną im wiedzę o standardach przyjętych i obowiązujących w danej placówce. Jeśli zachodzi taka potrzeba wolontariusze uczestniczą w szkoleniu. Szkolenie może prowadzić osoba odpowiedzialna w danym ośrodku za prewencję lub specjalista ds. przeciwdziałania przemocy. Szkolenie przeprowadzane jest w momencie podejmowania działań w placówce.

W sytuacji, gdy w Domu Samotnej Matki zasady lub procedury ulegają zmianie lub uzupełnieniu, należy je przedstawić aktualnie zaangażowanym w prace placówki osobom, a nowy dokument umieścić w miejscu ogólniedostępnym oraz na stronie internetowej placówki.

Rozdział XI

EDUKACJA DZIECI I MATEK PRZEBYWAJĄCYCH W PLACÓWCE

Zachęcamy do tego, by w Domach Samotnej Matki podejmować programy edukacyjne adresowane do matek i dzieci (adekwatnie do wieku). Przykładowe tematy takich spotkań to np.

- ochrona własnych granic;
- godność i wartość osoby;
- umiejętność mówienia „nie” w kontekście posłuszeństwa;
- budowanie dojrzałych relacji;
- edukacja w zakresie ryzykownych zachowań;
- bezpieczne korzystanie z Internetu;
- sposoby działania sprawców (np. grooming);
- bezpieczne i wolne od przemocy relacje rówieśnicze;
- psychologia rozwojowa dziecka (w tym rozwój psychoseksualny);
- jak rozmawiać z dzieckiem o godności osoby i ochronie własnych granic;
- jak bezpiecznie korzystać z Internetu;
- „zdrowa” kontrola rodzicielska;
- sposób działania sprawców (np. grooming);
- przemoc rówieśnicza;
- jak rozpoznać „znaki” krzywdzenia.

Zagadnienia te można podejmować w formie indywidualnych rozmów, warsztatów albo zapraszać na spotkania kompetentne osoby. Warto także stworzyć dzieciom przestrzeń do indywidualnej rozmowy ze specjalistą, jeśli będzie taka potrzeba.

Rozdział XII

MONITORING STOSOWANIA *POLITYKI*

Za monitorowanie realizacji *Polityki*, za reagowanie na sygnały naruszenia *Polityki* i prowadzenie rejestru zgłoszeń (Załącznik nr 3) oraz za proponowanie zmian w *Polityce* odpowiedzialny jest Kierownik DSM.

Kierownik, minimum raz w roku, przeprowadza wśród pracowników DSM ankietę monitorującą poziom realizacji *Polityki*. Wzór ankiety do niniejszej *Polityki* stanowi Załącznik nr 5. W ankiecie pracownicy mogą proponować zmiany *Polityki* oraz wskazywać naruszenia *Polityki* w placówce. Kierownik dokonuje opracowania wypełnionych przez pracowników placówki ankiet. Sporządza na tej podstawie raport z monitoringu, wprowadza do *Polityki* niezbędne zmiany i upublicznia nowe brzmienie *Polityki*.

Standardy i Polityka ochrony małoletnich przed krzywdzeniem wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Ogłoszenie nowych *Standardów i Polityki* pracownikom DSM następuje podczas Zebrania Zespołu Pracowników, a zapoznanie się z dokumentem jest potwierdzane podpisem.

Ogłoszenie nowych *Standardów i Polityki* rodzicom/opiekunom prawnym dzieci zamieszkującym DSM następuje podczas Zebrania Mieszkańców, a zapoznanie się z dokumentem jest potwierdzane podpisem mieszkańca.

Treść nowej *Polityki* jest umieszczana w miejscu ogólnie dostępnym na tablicy ogłoszeń DSM oraz na stronie internetowej DSM <https://cdwp.caritas.pl/placowki-socialne/dsm/>.

Polityka przedstawiana jest również dzieciom w sposób dostosowany do ich wieku przez pedagoga ośrodka.

DYREKTOR CARITAS
Diecezji Warszawsko-Praskiej
Kamil J. Chojnacki
ks. dr Kamil J. Chojnacki

KARTA INTERWENCJI

OSOBA ZAWIADAMIAJĄCA O PODEJRZENIU KRZYWDZENIA

.....
data zgłoszenia

.....
imię i nazwisko

.....
podpis zgłaszającego

DZIECKO

.....
imię i nazwisko dziecka

.....
data urodzenia dziecka

.....
wiek dziecka

OSOBA PRZYJMUJĄCA ZGŁOSZENIE

.....
imię i nazwisko

.....
podpis zgłaszającego

PRZYCZYNA INTERWENCJI (FORMA KRZYWDZENIA)

ROZMOWA Z OPIEKUNEM PRAWNYM DZIECKA

.....
imię i nazwisko

.....
podpis opiekuna prawnego dziecka

przebieg rozmowy:

OPIS DZIAŁAŃ PODJĘTYCH W OŚRODKU	
data	działanie
FORMA PODJĘTEJ INTERWENCJI:	
☐ Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa Policję. ☐ Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa Prokuraturę. ☐ Wniosek do Sądu Rodzinnego o wgląd w sytuację dziecka. ☐ Uruchomienie procedury „niebieskie Karty” Karta A. ☐ Inny rodzaj interwencji (opis)	
DANE DOTYCZĄCE INTERWENCJI (NAZWA ORGANU, DO KTÓREGO ZGŁOSZONO INTERWENCJĘ, DATA)	
WYNIKI INTERWENCJI: DZIAŁANIA ORGANÓW WYMIARU SPRAWIEDLIWOŚCI (O ILE SĄ ZNANE PRACOWNIKOM DSM)	

.....
 Podpis kierownika/specjalisty DSM

**OŚWIADCZENIE O NIEKARALNOŚCI I ZOBOWIĄZANIU
DO PRZESTRZEGANIA PODSTAWOWYCH ZASAD OCHRONY DZIECI**

Zielonka, dnia.....

Ja,

nr PESEL oświadczam, że nie byłam/em skazana/y za przestępstwa:

- przeciwko wolności i obyczajności seksualnej (rozd. XIX KPK)
- przeciwko życiu i zdrowiu (rozdz. i XXV KPK)
- znęcania się (art.207 KPK)
- handel ludźmi (art.189a).

i nie toczy się przeciwko mnie żadne postępowanie karne ani dyscyplinarne w tym zakresie.

Ponadto oświadczam, że zapoznałam/-em się z zasadami ochrony dzieci obowiązującymi w Domu Samotnej Matki „Bezpieczna Przystań” Caritas Diecezji Warszawsko-Praskiej i zobowiązuję się do ich przestrzegania. |

.....
podpis pracownika

REJESTR ZGŁOSZEŃ

L.P.	DATA PRZYJĘCIA ZGŁOSZENIA	IMIĘ I NAZWISKO DZIECKA , KTÓREGO DOTYCZY ZGŁOSZENIE	IMIĘ I NAZWISKO OSOBY PRZYJMUJĄCEJ ZGŁOSZENIE	PODPIS

ZGODA NA UDZIELENIE POMOCY DZIECKU W CZYNNOŚCIACH PIEŁĘGNACYJNYCH

.....

miejsowość, data

ZGODA

Wyrażam zgodę na udzielanie pomocy mojemu dziecku/dzieciom

.....

.....

Przez personel i wolontariuszy Domu Samotnej Matki w Zielonce w czynnościach związanych z higieną osobistą, czynnościach toaletowych oraz związanych z samoobsługą.

.....

podpis rodzica

MONITORING STANDARDÓW I POLITYKI OCHRONY MAŁOLETNICH PRZED KRZYWDZENIEM W DSM ZIELONKA – ANKIETA

CZY ZNASZ STANDARDY I POLITYKĘ OCHRONY MAŁOLETNICH PRZED KRZYWDZENIEM OBOWIĄZUJĄCE W DSM ZIELONKA?	
TAK	NIE
CZY POTRAFISZ ROZPOZNAĆ SYMPTOMY KRZYWDZENIA DZIECKA?	
TAK	NIE
CZY WIESZ JAK REAGOWAĆ NA SYMPTOMY KRZYWDZENIA DZIECI?	
TAK	NIE
CZY UWAŻASZ, ŻE STANDARDY I POLITYKĘ OCHRONY MAŁOLETNICH PRZED KRZYWDZENIEM OBOWIĄZUJĄCE W DSM ZIELONKA SĄ PRZESTRZEGANE? (jeśli NIE opisz w jakich sytuacjach miało lub ma to miejsce i czy podjąłeś w związku z tym jakieś działania)	
TAK	NIE
opis	
CZY MASZ JAKIEŚ UWAGI/POPRAWKI/SUGESTIE DOTYCZĄCE DOKUMENTU POLITYKA OCHRONY DZIECI PRZED KRZYWDZENIEM? (jeśli TAK opisz je poniżej)	
TAK	NIE
opis	
INNE UWAGI	
opis	

**OŚWIADCZENIE O KRAJACH ZAMIESZKANIA W CIĄGU OSTATNICH 20 LAT,
INNYCH NIŻ RZECZYPOSPOLITA POLSKA**

Oświadczenie w trybie art. 21 Ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (t.j. Dz.U. 2023 poz. 1304 z późn. zm.)

Ja, niżej podpisany/a, oświadczam, że:

1. Posiadam obywatelstwo innego państwa niż Rzeczypospolita Polska: tak/nie*.
2. Jeśli odpowiedź brzmi „tak”, to proszę wpisać państwo.....
3. W ciągu ostatnich 20 lat zamieszkiwałem/nie zamieszkiwałem w innych państwach*.
4. Proszę wpisać państwo/państwa:.....
.....
5. Do oświadczenia załączam informację z rejestru karnego tego/tych państw uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi: tak/nie*.
6. Do oświadczenia załączam informację z rejestru karnego tego/tych państw, gdyż państwo to nie przewiduje wydawania informacji do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi: tak/nie*.
7. Oświadczam, że prawo państwa nie przewiduje sporządzenia informacji z rejestru karnego: tak/nie*.
8. Oświadczam, że w państwie nie prowadzi się rejestru karnego: tak/nie*.
9. Oświadczam, że nie byłem prawomocnie skazany w państwie.....
za czyny zabronione odpowiadające przestępstwom określonym w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz nie wydano wobec mnie innego orzeczenia, w którym stwierdzono, iż dopuściłem się takich czynów zabronionych, oraz nie ma obowiązku wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy stosowania się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez dzieci, lub z opieką nad nimi.
10. Oświadczam, że jestem świadomy, że składając ww. oświadczenia, podlegam odpowiedzialności karnej w trybie art. 233 Kodeksu karnego, to jest odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia**.

.....
miejsowość, data

.....
imię i nazwisko (czytelny podpis)

* niepotrzebne skreślić

** art. 233 k.k. [fałszywe zeznania]

§ 1. Kto, składając zeznanie mające służyć za dowód w postępowaniu sądowym lub w innym postępowaniu prowadzonym na podstawie ustawy, zeznaje nieprawdę lub zataja prawdę, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

§ 1a. Jeżeli sprawca czynu określonego w § 1 zeznaje nieprawdę lub zataja prawdę z obawy przed odpowiedzialnością karną grożącą jemu samemu lub jego najbliższemu, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§ 2. Warunkiem odpowiedzialności jest, aby przyjmujący zeznanie, działając w zakresie swoich uprawnień, uprzedził zeznającego o odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznanie lub odebrał od niego przyrzeczenie.

§ 3. Nie podlega karze za czyn określony w § 1a, kto składa fałszywe zeznanie, nie wiedząc o prawie odmowy zeznania lub odpowiedzi na pytania.

§ 4. Kto, jako biegły, rzeczoznawca lub tłumacz, przedstawia fałszywą opinię, ekspertyzę lub tłumaczenie mające służyć za dowód w postępowaniu określonym w § 1, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

§ 4a. Jeżeli sprawca czynu określonego w § 4 działa nieumyślnie, narażając na istotną szkodę interes publiczny, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

§ 5. Sąd może zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary, a nawet odstąpić od jej wymierzenia, jeżeli:

- 1) fałszywe zeznanie, opinia, ekspertyza lub tłumaczenie dotyczy okoliczności niemogących mieć wpływu na rozstrzygnięcie sprawy,
- 2) sprawca dobrowolnie sprostuje fałszywe zeznanie, opinię, ekspertyzę lub tłumaczenie, zanim nastąpi, chociażby nieprawomocne, rozstrzygnięcie sprawy.

§ 6. Przepisy § 1-3 oraz 5 stosuje się odpowiednio do osoby, która składa fałszywe oświadczenie, jeżeli przepis ustawy przewiduje możliwość odebrania oświadczenia pod rygorem odpowiedzialności karnej